

BESZÁMOLÓ

drogkutató
intézet

— EST. 1993 —
Balogh Lajos
ALAPÍTVÁNY

A NÉMETORSZÁGI MARIHUÁNA LEGALIZÁCIÓS TERVEZET VESZÉLYEI MAGYARORSZÁGRA NÉZVE

DROGKUTATÓ INTÉZET

2023. SZEPTEMBER 25-ÉN A DROGKUTATÓ INTÉZET ÉS A MATHIAS CORVINUS COLLEGIUM KÖZÖS KONFERENCIÁJÁN SZAKÉRTŐK ÉS ELEMZŐK EGYÜTTESEN VIZSGÁLTÁK A NÉMETORSZÁGI MARIHUÁNA-LEGALIZÁCIÓS TERVEZET LÉTREJÖTTÉNEK HÁTTERÉT, POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KONTEXTUSÁT, HATÁSAIT ÉS LEHETSÉGES VESZÉLYEIT MAGYARORSZÁGRA NÉZVE.

2023. augusztus 16-án jelentették be, hogy a német kormány elfogadta Karl Lauterbach német egészségügyi miniszter, a marihuána legalizálásáról szóló törvényjavaslatát. A könnyű drogként számontartott marihuána a tervezet életbe lépése esetén kikerül az illegális kábítószerekkel foglalkozó törvényből, 25 gramm birtoklása és fejenként három tő kendernövény termesztése felnőttek számára engedélyezett lesz. Az úgynevezett kannabiszklubok egyszerre legfeljebb 25 gramm, havonta összesen 50 gramm, 21 év alatti felnőttek esetében 30 gramm kannabiszt értékesíthetnek tagjaiknak.

A javaslatot a német kormány jóváhagyta, a parlament, azaz a Bundestag pedig az ősz folyamán, vagyis akár a napokban is megszavazhatja.

A rendezvényen részt vett Bauer Bence, a Magyar-Német Intézet igazgatója, Majzik Balázs, a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Drogmegelőzési Programok Osztályának osztályvezetője, Téglásy Kristóf, a Drogkutató Intézet stratégiai igazgatója és Ozsváth Kálmán, a Drogkutató Intézet vezető elemzője.

Bauer Bence, a „Miért dönthetett a jelenlegi német kormány a marihuána legalizációja mellett?” című előadásában feltárta a tervezet létrejöttének politikai és társadalmi hátterét és rámutatott azokra a folyamatokra, melyek megelőzték és megalapozták azt. Megállapította, hogy a 2021-ben megválasztott, baloldali többségű kormánykoalíció (SPD–Zöldek–FDP) döntése mögött ideológiai motivációk is húzódnak, épp ezért nem meglepő; teljesen egybecseng a német kormány „Merjünk progresszívak lenni” jelmondat jegyében zajló, eddigi működésével, és az új tervezetet egyfajta konjunktúra programnak tekinthetjük. A koalíciót alkotó három párt között számos ellentét van, viszonylag kevés elképzelés köti össze őket, ezért alapvetően nem népszerű a kormány. A német állampolgárok többsége nem ért egyet a tervezettel, ahogy sok más intézkedéssel sem (pl.: önrendelkezési törvény, migrációhoz kapcsolódó és gazdaságpolitikai intézkedések), ennek ellenére a kormány zászlajára tűzte, hogy megvalósítja azt és ragaszkodik ehhez a célhoz. Bauer Bence azt mondta, a kormánynak jelenleg legitim parlamenti többsége van, a szavazók választották meg, és ahogy minden kérdésről, úgy erről is ítéletet fognak mondani a közelgő tartományi választásokon. Ki fog derülni, hogy mennyire népszerű a szóban forgó döntés a német állampolgárok között. Szerinte, ahogy a

tervezet elfogadására lehetett számítani, úgy valószínűsíthető az is, hogy a parlament meg fogja szavazni az új törvényt.

Majzik Balázs „Az elterelés jogintézményének bemutatása – A megelőző-felvilágosító szolgáltatás” címmel tartott előadást. A hazai állami szerepvállalás és stratégia fontosságát hangsúlyozta egy ország drogpolitikájában: nemzeti drogellenes stratégiára, helyi stratégiákra, költségvetési forrásra és intézményrendszerre van szükség. Megfogalmazta, hogy Magyarországon az egészség alapérték és ez határozza meg a drogpolitika alapjait. Elmondta, hogy a magyar kormány a családokat, a közösségeket és a fiatalokat támogatja, emellett köteleződött el. Ennek érdekében a kábítószerügyi koordinációt és a társadalmi összefogást támogatja a Kábítószerügyi Koordinációs Tárcaközi Bizottság, a Kábítószerügyi Tanács, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok és a megelőző-felvilágosító szolgáltatás, közismertebb nevén az elterelés intézménye. Megállapította, hogy a német modellel szemben Magyarország gondoskodik a fiatalokról, nem hagyja őket magukra, hanem számít rájuk. Ezt szolgálja az elterelés intézménye, amely egy jogszabályn alapuló kötelezettség, és büntetőeljárásban résztvevő, a bűncselekmény elkövetését beismerő személyek számára igénybe vehető, legalább 6 hónapig tartó, a bevont személy állapotától függően kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás. Az elterelésben résztvevő személyek megismerik és megértik, hogy miért ártalmas számukra a kábítószer-használat, önismereti fejlődésen mennek keresztül, megküzdési stratégiákat kapnak, valamint meghatározzák céljaikat és megalapozzák jövőbeli terveiket.

„Miért veszélyes Magyarországra nézve a német marihuána legalizáció?” című előadásában Ozsváth Kálmán különböző, nemzetközi példákon keresztül mutatta be, hogy a kábítószer-legalizáció milyen negatív következményekkel járhat egy adott társadalomra nézve. Megállapította, hogy a drogliberalizációs intézkedéseket már bevezető országokban opioid válság van, a fekete kereskedelem virágzik, és a sokak által hangsúlyozott, várható pozitív hatásokkal szemben nem lett kevesebb a fogyasztók száma, valamint nem nőttek az állami adóbevételek. Utóbbiakat számos esetben ártalomcsökkentésre csoportosítják át az elméletben, a gyakorlatban azonban ellenőrizhetetlen, hogy hova kerülnek ezek a bevételek. Az előadó rámutatott, hogy bár néhány nyugat-európai ország dekriminalizálta a marihuánát, a német tervezet egyedülálló módon a teljes legalizációt célozza meg. Utóbbi folyamat három fázisát különböztette meg: csak rekreációs célokra korlátozódó, könnyű drogokra vonatkozó, valamint kemény drogok (pl.: heroin) felhasználását is megengedő intézkedések bevezetése. Ozsváth Kálmán meggyőződése, hogy a problémák kezelésére jobb megoldás a teljes tiltás és a büntetések szigorítása, amely elrettentő hatással van az előállítókra és a terjesztőkre. Mint fogalmazott, veszélyes folyamat indulhat el, ha Németország legalizálja a marihuánát. Ezzel a döntéssel Németország az Európai Uniót veszélyezteti, hiszen legerősebb államként intézkedéseivel példát állít a tagállamok elé, így az általa képviselt negatív minta követése komoly problémákat okozhat szerte a kontinensen és itthon, Magyarországon is. Ha Németország a szabadságjogokra hivatkozva saját jogrendszerének részévé teszi az új törvényt, felvetődhet a kérdés, hogy a hazai és más európai törvények között miért nem szerepel az?

A konferencia részét képező kerekasztal-beszélgetést Téglásy Kristóf két fontos megállapítással kezdte: a marihuána is okozhat fizikai függőséget (kb. 15%-os arányban, ami társadalmi szinten már nem alacsony szám); a kanadai Brit-Kolumbiában zajló legalizációs folyamatok okozta szabadság nem mindenre és nem feltétel nélkül érvényes. Ezt követően tértek rá a résztvevők arra a kérdésre, hogy konkrétan hogyan, milyen folyamatokon keresztül lehet káros a németországi tervezet esetleges életbe lépése a magyar társadalomra.

Majzik Balázs elmondta, hogy nem lehet pontosan tudni, mi a pontos összetétele egy adott anyagnak, a kábítószereket akár „fel is üthetik”, és így sokkal ártalmasabbak is lehetnek, mint korábban. Hozzátette, hogy azokban az országokban, ahol dekriminalizálnak, szükségszerűen alacsonyabb THC tartalom engedélyezett, ezért a fogyasztók nem a legális utakat választják a vásárlásra.

Bauer Bence elmondta, hogy a schengeni határok korában különösen nehéz lesz kontrollálni a marihuána behozatalát, hiszen lehetetlen ellenőrizni minden beutazó németet, hogy tart-e magánál kábítószer, ellenőrzés nélkül pedig nem tehetünk ilyen kijelentéseket. Hozzátette, hogy a migrációs hullám idején rengeteg német és osztrák állampolgár kvázi embercsempész tevékenységet végzett, mégsem történtek tömeges bebörtönzések, mert barátainknak tekintjük őket.

Téglásy Kristóf megerősítette, hogy a kannabisz klubok képtelenek az igénynek megfelelő mennyiségű kábítószer termelésére és kereskedelmére, ezt az igényt csak a fekete piac tudja kiszolgálni, így a jelenlétének csökkenése nem várható a legalizációs intézkedések életbe lépésétől.

Bauer Bence hozzátette, hogy ezek a kérdések politikai szintéren dőlnek el, párt-politikai érdekek érvényesülnek a brüsszeli döntésekben is, nem

feltétlenül Európai Unió alapelvek. A politikai többségi akaratot pedig milyen módon lehetne meggátolni?

A beszélgetés során egy izgalmas hazai költségvetési adat is kiderült: 2016-os eredmények alapján az alkohol és a dohányzás, mint Magyarországon jelenleg legálisan hozzáférhető szerek jövedékadójából származó állami bevételek tekintetében, az alkohol esetében 98 milliárd forint, a dohánytermékek esetében 298 milliárd forint jövedelem keletkezett az állam részére, amelyek nagyjából a GDP 1,1%-át teszik ki. Ezzel szemben az alkohol, valamint a dohányzás okozta károk kezelésére történő kiadások a GDP 1,3%-át tették ki. Többek között az elterelés intézményének fenntartása is komoly költséget jelent az állam számára, éves szinten 150 millió forint van elkülönítve erre a szolgáltatásra, amelyet mindenki igénybe vehet, akinek szüksége van rá, így évi 132.7 millió Ft kiadást jelent. Több fogyasztó esetén ez a költség is növekszik, amelyet adóbevételekből kell elsősorban fedezni. Emellett rengeteg más láthatatlan, nem mérhető állami kiadást jelent a kábítószer-fogyasztás, így pénzügyi szempontból az államnak nem éri meg a legalizáció.

Bauer Bence elmondta, hogy a németekre váró tartományi választás eredménye nem befolyásolja a tervezet elfogadását, amellyel kapcsolatban először egy konzultáció fog történni, amelyen egyelőre nem szavaznak a javaslat elfogadásáról. Összefoglalásként hozzátette, hogy a Németországban jelen lévő, súlyos problémák mellett a könnyű drogok legalizációja – nem bagatellizálva az ügy jelentőségét – csak a jéghegy csúcsa.

A konferencia teljeskörű képet adott a Németországban zajló, és az általános legalizációs folyamatokról is, számos nézőpontból megvizsgálva azt a kérdést, hogy milyen módon érintheti a németországi

marihuána-legalizációs tervezet esetleges elfogadása Magyarországot. Egyéni, társadalmi, döntéshozói, egészségügyi, gazdasági és politikatudományi szempontból is rávilágítottak a szakértők a konferencia témájának jelentőségére és összetettségére.

PRO-
SZEPTA